

**FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM**
Allmänna avdelningen
Enhet 14

DOM
2014-10-22
Meddelad i
Stockholm

Mål nr
16517-14

SÖKANDE

Södertälje Ortodontilaboratorium Aktiebolag, 556441-2830
Ramstorpsvägen 12
155 93 Nykvarn

MOTPART

Karolinska Institutet
171 77 Stockholm

SAKEN

Offentlig upphandling

FÖRVALTNINGSRÄTTENS AVGÖRANDE

Förvaltningsrätten avslår ansökan.

KONKURRENSVERKET	
2014-10-23	
Avd	
Dnr	
KSnr	Aktbil

Dok.Id 518919

Postadress

115 76 Stockholm

Besöksadress

Tegeluddsvägen 1

Telefon

08-561 680 00

E-post:

forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax

08-561 680 01

Expeditionstid

måndag – fredag

08:00-16:30

YRKANDEN M.M.

Karolinska Institutet (KI) genomför en upphandling av tandtekniska arbeten som en öppen upphandling enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU. I tilldelningsbeslut meddelade KI att ett antal företag antagits.

Södertälje Ortodontilaboratorium Aktiebolag (bolaget) begär överprövning och yrkar i första hand att upphandlingen ska göras om och i andra hand att utvärderingen ska göras om och i så fall ska utvärderingen följa ett rättat förfrågningsunderlag på ett korrekt sätt. Bolaget anför bl.a. följande. För en normalt insatt intresserad leverantör framgår inte av förfrågningsunderlaget på ett transparent sätt hur anbud på objektivet sätt kommer att bedömas samt utvärderas och eftersom felen förekommer i konkurrensuppsökande moment ska upphandlingen göras om. KI kommer att teckna avtal med ett obestämt antal leverantörer. Eftersom mängden är helt obestämd ges KI möjlighet till ett betydande mått av skönsmässig bedömning som strider mot de grundläggande principerna om upphandling. Avgränsningen till minst tre och högst fem leverantörer för att erhålla tillräcklig kapacitet minskar inte utrymmet för otillåtna skönsmässiga bedömningar. Det framgår inte hur exakt samma uppdragskategorier inom uppdrag A respektive uppdrag B förhåller sig till varandra eller hur entydigt val av leverantörer kommer att ske mellan de som fått avtal inom båda eller bara ett av uppdragen. Indelningen av två grupper i varje underkategori och vilka effekter denna indelning kommer att få vid avrop är inte transparent. Det framgår inte heller om beställning från en leverantör till skillnad från avrop från flera leverantörer kan göras. Enligt sista meningen i 4.1.3 och 4.1.4 kommer KI att göra en ny rangordning var sjätte månad. Förnyad utvärdering är inte tillåten eftersom upphandlingen inte avser ramavtal med förnyad konkurrensutsättning. I vart fall är kriterierna för förnyad utvärdering i avtalstexten punkt 6.1.7 inte objektiva och utvärderingen kan aldrig bli transparent och alltför stort mått av skönsmässighet ges åt KI att göra

utvärderingen. KI har gjort fel vid urval och utvärdering av anbudet. Felen har inneburit att bolaget inte valts. Upphandlingen ska rättas så att bolaget tilldelas avtal.

Bolaget har därefter i komplettering anfört bl.a. följande. I tilldelningsbeslutet framkommer att nio stycken leverantörer utsetts till vinnare för vardera uppdrag A respektive B. Av tilldelningsbeslutet framgår att KI antagit sju alternativt åtta leverantörer för uppdrag A i kategori 1. Avseende uppdrag B kategori 1 har KI antagit sju leverantörer. Detta medför följande. Utvärderingsdelen i förfrågningsunderlaget är inte transparent och medger otillåten skönsmässighet. Om det på förhand klart framgått att KI skulle anta fler än fem anbudsgivare för uppdrag A respektive B hade bolaget kunnat välja att lämna anbud även i denna del av upphandlingen, med angivande av underleverantörer. Detta gäller även andra intresserade leverantörer. Även om utvärderingsmodellen kan anses transparent så har KI inte följt förfrågningsunderlaget eftersom antagandet av sju leverantörer strider mot regeln att max fem anbudsgivare kommer att antas. Avvikelse från upphandlingsreglerna är avsevärda och avser främst det konkurrensuppsökande skedet. Upphandlingen ska därför göras om. Indelningen i två grupper, reglerna för förnyad utvärdering, ny rangordning och uppflyttning, avrop m.m. avviker på ett otillåtet sätt från upphandlingsreglerna. Avvikelse från upphandlingsreglerna är avsevärda och avser främst det konkurrensuppsökande skedet. Upphandlingen ska därför göras om. Av förfrågningsunderlaget framgår att exakt samma tjänster återfinns i uppdrag A och B. För uppdrag A gäller enbart pris som utvärderingskriterium medan kvalitet också är utvärderingskriterium för uppdrag B. Bolaget arbetar med bettfysiologi och sådan tjänster tillhandahålls på samma sätt i uppdragen A och B utan att det har någon betydelse. När samma upphandlande myndighet upphandlar exakt samma tjänster men för olika ändamål kräver det en beskrivning av tjänsterna med transparenta kriterier för när leverantören ska få uppdrag inom respektive uppdrag för att vara upphandlingsrättsligt

godtagbart. Sådana transparenta kriterier finns inte vilket innebär att KI har otillåtet skönsmässigt utrymme att välja leverantör. Avvikelserna från upphandlingsreglerna är avsevärde och avser främst det konkurrensuppsökande skedet. Upphandlingen ska därför göras om.

KI bestrider bifall till ansökan. För det fall förvaltningsrätten anser att det föreligger skäl att ingripa mot upphandlingen är rättelse en tillräcklig åtgärd. KI anför bl.a. följande. I förfrågningsunderlaget har angivits att upphandlingen är fördelad i två delar. Uppdrag A och uppdrag B. Uppdrag A avser utbildningstandvård och uppdrag B avser specialistkliniken. Detta har delats upp i fyra olika underkategorier. Kategorierna är fast protetik, avtagbar protetik, implantat och bettfysiologi. Leverantörerna kan lämna anbud på en eller flera underkategorier av de två angivna uppdragen. För att kunna erhålla tillräcklig kapacitet och täcka verksamhetsbehov har KI beslutat att för varje uppdragsunderkategori anta minst tre men max fem anbudsgivare. KI har antagit anbudsgivare till varje uppdragsunderkategori. Det framgår tydligt att det är max fem till varje underkategori.

Syftet med att KI har valt att använda olika utvärderingsmodeller avseende uppdrag A respektive B har varit att kraven på yrkeskvalitet och yrkeskunighet är olika gällande utbildningstandvården och specialiststandvården. Det är beskrivit i förfrågningsunderlaget. Att bolaget bedriver verksamhet med bettfysiologi på samma sätt i uppdrag A och B har ingen betydelse i denna upphandling. Ramavtalsleverantörerna har rangordnats i två grupper för varje underkategori. Även om denna fördelning kan påstås vara en brist har det inte varit av sådan art och omfattning att gemenskapsrättens krav på likabehandling, förutsebarhet och transparens åsidosatts. I förevarande fall har fördelningen ingen negativ påverkan på bolaget.

Bolaget har lämnat anbud på underkategorin bettfysiologi för uppdragen A och B. I uppdrag A har de placerats på åttonde plats. Även avseende upp-

drag B har bolaget placerats på åttonde plats. I uppdrag B har bolaget erhållit högsta mervärde för alla kategorier utom ett. Trots detta har bolagets anbud inte varit konkurrenskraftigt nog. Bolaget har inte visat att upphandlingen strider mot LOU. Inte heller har bolaget visat att eller gjort sannolikt att bolaget skulle ha tilldelats ramavtal. Bolaget kan således inte anses ha lidit eller riskerat att lida skada varför bolagets ansökan om överprövning ska avslås.

Bolaget har därefter i yttrande anfört bl.a. följande. Bolaget bestrider vad KI anför om att förfrågningsunderlaget angett att tre till fem leverantörer inom vardera underkategori tilldelas avtal. KI:s påstående om hur utvärderingen gått till och att det finns stöd för detta i förfrågningsunderlaget ger intryck av att vara en efterhandskonstruktion. KI anför att indelningen i uppdragskategori A respektive B saknar betydelse. Bolaget tar i och för sig fasta på vad KI anför och gör gällande att indelningen i så fall är en chimär som inte är tillåten med hänsyn tagen till transparens i upphandlingen. KI:s upphandling innebär med den hållningen att samma produkt upphandlas i två olika uppdrag med olika utvärderingskriterier. Detta strider mot LOU. Det får inte vara ett fritt val att välja leverantör efter endera utvärderingsregel. Enbart en utvärderingsmodell får användas.

KI har i frågor och svar vidgått att förfrågningsunderlaget har haft många fel och brister och att förfrågningsunderlaget bara följer KI:s mall för tjänsteupphandling. Detta innebär att förfrågningsunderlaget inte anpassats till de förhållanden som gäller för de varuanskaffningar som avses. Av KI:s svar framgår att likabehandlingsprincipen frångåtts eftersom anbudsgivare tillåts svara enligt olika versioner av förfrågningsunderlaget. Anskaffningen avser enligt förfrågningsunderlaget varor och får därför inte göras som en tjänsteupphandling. Upphandlingen måste därför göras om som en varuupphandling, eftersom felet att göra en tjänsteupphandling är så grundläggande. I förfrågningsunderlaget anges att anbudsgivaren till anbudet ska

bifoga kopia på giltig försäkring med uppgivande av försäkringsbolag, försäkringsnummer och försäkringsbelopp. Detta är ett krav som jämlikt praxis inte får ställas i förfrågningsunderlaget. Däremot får KI kräva relevant försäkring under avtalstiden. Det framgår inte på ett entydigt och transparent sätt om KI avser en eller två försäkringar, om kravet ska vara uppfyllt vid lämnande av anbud eller under avtalsperioden, eller om leverantören kan uppfylla försäkringskrav på olika sätt. Kravet på försäkring ger KI alltför stort utrymme för otillåtna skönsmässiga bedömningar av anbud. Att KI gör otillåtna skönsmässiga bedömningar framgår också av dokumentet "Frågor och svar". Anbudsgivare 4, 15 och 17 som direkt konkurrerar med bolaget i underkategorin bettfysiologi har inte lämnat fullständig anbud. Anbudsgivare 4, 15 och 17 ska uteslutas och bolaget tilldelas avtal.

Vid utvärdering på det sätt som KI i målet måhända förklarat skulle bolaget i vart fall efter uteslutning av anbud 4, 15 och 17 ha tilldelats avtal. Genom felet vid utvärderingen har bolaget inte tilldelats avtal. Bolaget har därmed drabbats av skada eller risk för skada. De fel som anförts rörande utvärderingen av anbud 4, 15 och 17 är sannolikt betingade av felet och bristerna i förfrågningsunderlaget. Det är givet att bolaget skulle ha agerat annorlunda i upphandlingen om det framgått att uppdelningen av uppdrag A respektive B inte är avgörande, medan enligt KI:s yttrande indelningen i underkategorier är avgörande för att få uppdrag att leverera de produkter som efterfrågas. Detta talar starkt för att upphandlingen ska göras om. För att upphandlingen ska göras om talar också de omfattande fel och bristerna i förfrågningsunderlaget liksom svårigheterna att bedöma utfallet av upphandlingen och verkningar för domstolsprocessen. Det mest lämpliga ingripandet är därför att förvaltningsrätten förordnar att upphandlingen görs om. I vart fall ska tilldelningsbeslutet rättas så att bolaget tilldelas avtal. Tandtekniker är momsbefriade för försäljning av varor och tjänster som sedvanligt ingår i tandvård. I förfrågningsunderlaget står dock att anbuds-

givaren ska vara registrerad för mervärdesskatt. Detta skall-krav strider mot mervärdesskattelagen och mervärdesskattedirektivet. Eftersom felet avser det konkurrensuppsökande momentet ska upphandlingen göras om. Avseende anbudsgivare 15 föreligger det tre fel i anbudet; pris, moderbolagsgaranti och certifikat för kvalitet. Ingiven garanti är ingen moderbolagsgaranti och certifikatet avser verksamhetsledning.

KI anför avslutningsvis bl.a. följande. KI har redan rättat till frågan avseende mervärdesskatt via Tendsign under annonstiden. Bolaget har eller borde ha sett detta. KI bestrider påståendet att KI har olika versioner av förfrågningsunderlaget. Av förfrågningsunderlaget framgår det tydligt att KI via "Frågor och svar" kan komplettera och/eller förtydliga förfrågningsunderlaget. Kravet på företagsförsäkring är i KI:s mening transparent. Avseende upphandlingsobjekt är det KI:s uppfattning att varor och andra tandmaterial kan bara anses som tillhörande produkter i sammanhanget. KI noterar att anbud 4 felaktigt tagits med i ett av tilldelningsbeslutets tabeller. KI har redan rättat detta den 1 september 2014. Även avseende anbud 17 har rättelse vidtagits. Bolaget har inte visat att upphandlingen strider mot LOU. Bolaget har inte heller visat eller gjort sannolikt att bolaget skulle ha tilldelats ramavtal efter rättelse. Bolaget kan således inte anses ha lidit skada eller riskera att lida skada varför ansökan om överprövning ska avslås. Avseende anbudsgivare 15 har priser för både uppdrag A och B lämnats. Det har lämnats in en moderbolagsgaranti och vid kontroll med CreditSafe har kontrollresultat visat att aktuell uppdragsgivare har en stabil ekonomisk ställning. Avseende inlämnat certifikat gjorde KI bedömningen att syftet med denna fråga är att anbudsgivaren ska kunna visa att de ständigt jobbar med kvalitetsfrågor för att kunna tillgodose och säkerställa KI:s behov. KI har bedömt och accepterat certifikatet som ett likvärdigt kvalitetssystem i enlighet med förfrågningsunderlaget.

Bolaget anför avslutningsvis följande. Det är utrett i målet att utvärderingen måste göras om. För detta talar dels KI:s inställning och dels det faktum att KI vidgår fel i utvärderingsbeslutet. Den rättelse som KI hänvisar till styrker bolagets talan. Rättelsen är en nullitet, är inte tillräcklig och det är inte förvaltningsrättens uppgift att förordna på det sätt som KI anför. En korrekt rättelse ska i alla händelser vara att kvalificering och utvärdering ska göras om efter ett rättat förfrågningsunderlag. Omständigheten att KI använder mallar styrker bolagets talan eftersom de fel som finns i förfrågningsunderlaget kommit till genom förbiseenden av KI. Dessa förbiseenden är jämlikt LOU och EU-rättsliga grundprinciper av mycket allvarlig art och har orsakat avsevärda fel och brister i det konkurrensuppsökande momentet. KI har i upphandlingen svarat att moms inte ska debiteras för tandtekniska tjänster. KI har inte tagit bort kravet på registrering för moms och inte heller klargjort om anbudspriset ska lämnas med eller utan moms. Detta innebär att kravet i förfrågningsunderlaget om att leverantörerna som lämnar anbud ska vara momsregistrerade kvarstår oförändrat och att kravet hur anbudspriset ska lämnas inte är transparent. Därmed innehåller förfrågningsunderlaget även efter KI:s svar krav som inte uppfyller grundläggande LOU- och EU-rättsliga krav i upphandling. Effekten blir olikbehandling, diskriminering, brist på proportionalitet och transparens, eftersom mervärdesskatteregistrerade respektive inte mervärdesskatteregistrerade kan lämna anbudspris med eller utan moms men efter avtal bara fakturera utan moms. I alla händelser uppfylls inte kravet på transparens eftersom kravet på momsregistrering kvarstår även om moms inte ska faktureras/debiteras och det är oklart vad som gäller i upphandlingen för anbudspriser. Det är ostridigt att upphandlingen bara följt KI:s mall och det är uppenbart att ingripande pga. ett sådant förhållningssätt bara kan ske genom att upphandlingen görs om. Bolaget vidhåller att det föreligger olika versioner av förfrågningsunderlaget. I varje fall är det i målet förekommande förfrågningsunderlaget inte transparent. Bolaget skulle ha lämnat anbud inom alla områden om inte förfrågningsunderlaget hade den ut-

formning som det hade i upphandlingen. Bolaget har ett rikt kontaktnät och hade genom anbud i områdena utanför bettfysiologi kunnat angett underleverantörer alternativt ingå i anbudskonsortium. Med hänsyn till felet inom dessa områden föreligger risk för skada. Ingripande måste därför ske genom förordnande att upphandlingen ska göras om. Bolaget vidhåller att det strider mot grundläggande principer att anbudsgivare till anbud ska bifoga kopia på giltig försäkring. Enlig praxis ska försäkringskravet prövas med hänsyn till principen om proportionalitet inklusive relevans. För bolaget har försäkringskravet inneburit hinder att lämna anbud inom andra områden än bettfysiologi. Eftersom det felaktiga kravet om försäkring gäller det konkurrensuppsökande skedet ska upphandlingen göras om. Upphandlingen avser till övervägande del anskaffning av varor och inte tjänster. Den rättelse KI genomför kan inte ske med stöd av LOU eller förvaltningslagen. Rättelsen ska betraktas som en nullitet. Bolaget gör gällande att den rättelse som KI anför inte är tillräcklig och att det inte är förvaltningsrättens sak att förordna på det sätt som KI anför. En korrekt rättelse är att KI ska göra om kvalificering och utvärdering efter ett rättat förfrågningsunderlag. Bolaget har drabbats av skada eller risk för skada pga. de fel som KI vidgår och andra fel som bolaget har åberopat. Anbudsgivare 15 har lämnat priser i fyra poster men dessa har utvärderats som noll kr. Detta är en uppenbar fördel och bolaget har inte fått sina priser nedjusterade på detta sätt. Garantin är ingen moderbolagsgaranti. Det påstådda kontrollresultatet från CreditSafe ifrågasätts. I upphandlingen har kontrollresultatet inte förekommit som en avgörande omständighet för att kvalificera anbudsgivaren. Frågan är hur och när kontrollresultatet kommit till. Bolaget gör gällande att förvaltningsrätten ska avvisa det ingivna beviset, eller i vart fall inte tillmäta det något som helst bevisvärde. Detta eftersom anbudsgivaren själv i anbudet inte ansetts sig självt vara kreditvärdigt och åberopar en påstådd moderbolagsgaranti. Syftet med certifikatet framgår inte av förfrågningsunderlaget. Certifikatet avser inte ett likvärdigt kvalitetssystem. Bolaget vidhåller att anbudsgivare 15 inte uppfyller kravet.

Bolaget har inte som en rimligt informerad leverantör med hänsyn till KI:s förfrågningsunderlag haft möjlighet att lämna annat anbud för bettfysiologi respektive inte haft möjlighet att överhuvudtaget lämna anbud för andra områden än bettfysiologi. Bolaget åberopar även KI:s förlängning av anbudens giltighetstid, vilket bolaget menar är en nullitet, som stöd för att KI medvetet eller omedvetet inte följer LOU.

SKÄLEN FÖR AVGÖRANDET

För ett ingripande enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, LOU, krävs att den upphandlande enheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i nämnda lag och att detta har medfört att leverantören har lidit eller kan komma att lida skada (16 kap. 6 § LOU).

Bolaget har i sin ansökan om överprövning gjort gällande att det förelegat en lång rad fel och brister, dels hänförligt till förfrågningsunderlaget som sådant men även avseende utvärderingen av de inkomna anbuden.

Avseende förfrågningsunderlaget har bolaget anfört att de varit förhindrade att lämna ett konkurrenskraftigt anbud utifrån kravet på momsregistrering. Vidare anför bolaget att kravet på försäkring hindrat bolaget från att lämna anbud avseende en stor del av upphandlingen. I övrigt har bolaget anfört bl.a. att det funnits flera olika förfrågningsunderlag, att KI antagit tre till fem anbudsgivare per underkategori, att KI på olika sätt förfarit felaktigt i samband med "Frågor och svar" på Tendsign samt att upphandlingen skett enligt mall och rätteligen ska avse varor och inte tjänster.

Bolaget har gjort gällande att kravet på momsregistrering samt påstådda oklarheter om mervärdesskatt hindrat bolaget från att lägga ett konkurrenskraftigt anbud. Bolaget har emellertid inte visat hur detta krav påverkat tilldelningen av nu aktuella ramavtal. Avseende kravet på försäkring noterar förvaltningsrätten att bolaget påstått men inte visat att man haft möjlig-

het att lämna ett anbud i övriga delar. Förvaltningsrätten konstaterar att bolaget inte i tillräcklig utsträckning har konkretiserat på vilket sätt bolaget lidit skada eller riskerat att lida skada till följd av övriga påstådda fel i förfrågningsunderlaget. Det saknas därmed anledning att göra någon prövning av det som bolaget åberopar som grund för att ett ingripande enligt LOU ska ske (jfr HFD 2013 ref. 53). Överklagandet ska därmed avslås i denna del.

Avseende utvärderingen har bolaget gjort gällande att det lidit skada med hänvisning till hur utvärderingen skett av bolag 4, 15 och 17. I detta sammanhang noterar förvaltningsrätten att bolaget placerats på åttonde plats avseende uppdrag A och sjunde plats avseende uppdrag B. Anbudsgivare fyra har inte, såvitt framgår av utredningen inte placerats bland de fem bästa i nu aktuella kategorier. Oavsett om KI förfarit felaktigt vid utvärderingen av anbud 15 och 17 har bolaget inte visat att det kommer att placera sig bland de fem bästa avseende uppdrag A. Det saknas därmed anledning att göra någon prövning av det som bolaget åberopar som grund för att ett ingripande enligt LOU ska ske (jfr HFD 2013 ref. 53). Överklagandet ska därmed avslås även i denna del. Avseende uppdrag B har KI vitsordat att anbudsgivare 17 inte uppfyller ställda skall-krav, detta innebär att om bolaget visar att även anbudsgivare 15 ska uteslutas föreligger det möjlighet för bolaget att placeras bland de fem bästa. Vad bolaget anfört om utvärdering av de fyra prisposterna hänför sig till uppdrag A och beaktas inte i denna del. Bolaget har inte, i förvaltningsrättens mening, visat att anbudsgivare 15 rätteligen skulle diskvalificerats. Vad bolaget anfört om att förvaltningsrätten ska avvisa viss bevisning föranleder inte annan bedömning. Förvaltningsrätten finner därmed att det inte föreligger skäl att ingripa enligt LOU avseende kvalificering och utvärdering av nu aktuella anbudsgivare.

Inte heller i övrigt har bolaget visat att det föreligger grund för ingripande enligt LOU. Ansökan om överprövning ska därför avslås.

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Om beslutet har meddelats vid en muntlig förhandling, eller det vid en sådan förhandling har angetts när beslutet kommer att meddelas, ska dock överklagandet ha kommit in inom tre veckor från den dag domstolens beslut meddelades. Tiden för överklagandet för offentlig part räknas från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att **prövningstillstånd** meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som förvaltningsrätten har kommit till,
3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller
4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. Klagandens person-/organisationsnummer, postadress, e-postadress och telefonnummer till bostaden och mobiltelefon. Adress och telefonnummer till klagandens arbetsplats ska också anges samt eventuell annan adress där klaganden kan nås för delgivning. Om dessa uppgifter har lämnats tidigare i målet – och om de fortfarande är aktuella – behöver de inte uppges igen. Om klaganden anlitar ombud, ska ombudets namn, postadress, e-postadress, telefonnummer till arbetsplatsen och mobiltelefonnummer anges. Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska ändringen utan dröjsmål anmälas till kammarrätten.
2. den dom/beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för en begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens dom/beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Adressen till förvaltningsrätten framgår av domen/beslutet.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.